

แนวทางการบริหารการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา โรงเรียนแม่จันวิทยาคม

Inclusive education administration guidelines for children with special needs of Maejanwittayakhom school.

นายเอกชัย อ้ายม่าน ^[10]

อาจารย์ ดร.สุวดี อุปินใจ ^[11]

อาจารย์ ดร.สมเกียรติ ตุ่นแก้ว ^[12]

บทคัดย่อ

การศึกษาอิสระเรื่องแนวทางการบริหารแบบการบริหารจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา โรงเรียนแม่จันวิทยาคม มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและ 2) เพื่อหาแนวทางการของการบริหารจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา โรงเรียนแม่จันวิทยาคม ประชากรผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและคณะครู โรงเรียนแม่จันวิทยาคม จำนวน 100 คน แยกเป็นผู้บริหารจำนวน 5 คน และคณะครูจำนวน 95 คน โดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่การหาค่าร้อยละค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป แล้วนำเสนอในรูปตาราง แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลแล้วนำเสนอในรูปของความเรียง ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา โรงเรียนแม่จันวิทยาคม พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา โรงเรียนแม่จันวิทยาคมในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามการแบ่งโครงสร้างทางการบริหารสถานศึกษา พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านการบริหารงานบุคลากร ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อย และรองลงมาคือ ด้านการบริหารทั่วไปค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อย ด้านการบริหาร

[10] นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

[11] [12] อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

วิชาการค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อย ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการบริหารงานงบประมาณค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อย

แนวทางการบริหารการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา โรงเรียนแม่จันวิทยาคมผู้วิจัยสรุปผลเป็นรายด้านได้ดังนี้

(1) ด้านการบริหารงานวิชาการ ควรมีการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ให้มีความสอดคล้องกับความต้องการพิเศษทางการศึกษา มีความยืดหยุ่นที่จะนำไปปรับใช้กับนักเรียนและครู การวัดผลและประเมินผล มีการจัดทำเกณฑ์การวัดและประเมินผล อ้างอิงจากแผนการจัดการเรียนรู้รายบุคคล ควรการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ มีการนิเทศ กำกับดูแล ติดตามประเมินผล มีการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ โดยกำหนดให้การประกันคุณภาพการศึกษาด้านการจัดการเรียนร่วมเป็นตัวบ่งชี้ของสถานศึกษา

(2) ด้านการบริหารงานงบประมาณ ควรมีการจัดสรรงบประมาณ มีการวางแผนเพื่อจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดการศึกษา การจัดหาสถานที่ การจัดหาสื่อ อุปกรณ์การเรียนที่เป็นประโยชน์สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา มีการระดมทรัพยากรจากทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา มีการระดับทรัพยากรทั้งทรัพยากรที่เป็นเงินและทรัพยากรมนุษย์ให้เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนร่วม และ การบริหารพัสดุ มีการประชุมวางแผนกำหนดโครงการจัดซื้อจัดหาพัสดุ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม มีการจัดสรรงบประมาณและจัดหาเจ้าหน้าที่เพื่อทำหน้าที่บำรุงดูแลรักษาพัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา

(3) ด้านการบริหารงานบุคลากร ควรมีการวางแผนกำลังคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลงานการจัดการเรียนร่วม การสรรหาบุคคลจากภายนอกที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ มีความเชี่ยวชาญพิเศษด้านการเรียนร่วมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนร่วม มีการสรรหาบุคคลภายในสถานศึกษาเข้ามารับผิดชอบงานการจัดการเรียนร่วมโดยเฉพาะ มีการพัฒนาบุคลากรภายในสถานศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญในด้านการจัดการเรียนร่วม มีวิธีการธำรงรักษาบุคลากรด้านการจัดการเรียนร่วมให้ทำงานด้านการจัดการเรียนร่วมให้ประสบความสำเร็จ มีการให้กำลังใจ สร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

(4) ด้านการบริหารทั่วไป ควรมีการวางแผนการบริหารงานการศึกษาด้านการจัดการเรียนร่วมให้ละเอียดทุกขั้นตอน มีการตั้งวัตถุประสงค์ เป้าหมาย มีวิธีการทำงานหรือกระบวนการทำงานอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน มีกลยุทธ์ มีแผนงานในด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม งานกิจการนักเรียน มีการดูแลเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาโดยเฉพาะ มีการดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม จัดอาคารสถานที่ให้รองรับกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

ทางการศึกษา มีการจัดการทรัพยากรทั้งด้านวัสดุ อุปกรณ์ ที่เป็นประโยชน์ต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา

Abstract

The objectives of this study were to study the current situation of inclusive education administration guidelines for children with special needs of Maechanwittayakom School, and to investigate inclusive education administration guidelines for children with special needs of Maechanwittayakom School. The population was 5 administrators and 95 teachers in Maechanwittayakom School. The questionnaire was used for data collection, and the data analysis involved frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The findings showed that the current situation of inclusive education administration guidelines for children with special needs of Maechanwittayakom School was found at the low level. For individual aspects analysis, the aspects holding the highest mean were personnel administration, general administration, and academic affairs administration respectively. While the aspect holding the lowest mean was budget administration.

Inclusive education administration guidelines for children with special needs of Maechanwittayakom School were proposed as follow

1. Academic affairs administration: The school should develop the curriculum in compliance with special educational needs and flexible for implementation to students and teachers; assessment and evaluation criteria should concur with individual education plan; develop and support learning resources; perform supervision, monitoring, and evaluation, implement quality assurance system by employing inclusive education framework as the school's indicators.

2. Budget administration: Plan budget allocation for education administration, place, media, material and equipment beneficial for students with special education needs; mobilize budget and resources including financial and human resources to participate in inclusive education; plan to allocate budget and

educational supplies as well as appoint officer to oversee materials and equipment for children with special education needs.

3. Personnel administration: Plan manpower needs for inclusive education; recruit outsiders who are knowledgeable, competent, and expert in inclusive education administration; also recruit insiders with similar qualifications to those of the outsiders for effective, successful, and motive collaboration in inclusive education administration of the school.

4. General administration: Plan in details regarding every step in instructional management that covers setting clear objectives, goals, implementation methods or processes; develop strategies in deliver tasks based on the inclusive education plan; implement student affairs activities in overseeing children with special education needs; manage resources for benefits of children with special education needs that includes materials, equipment, and buildings.

บทนำ

จากบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ที่ได้กล่าวถึงความเสมอภาคกันทางการศึกษาซึ่งครอบคลุมไปถึงการจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการหรือผู้ที่มีความต้องการพิเศษ ดังนั้นกฎหมายแม่บทที่สนองเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ คือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 จึงได้มีการบัญญัติสิทธิทางการศึกษาของผู้พิการไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในหลายมาตรา โดยในมาตรา 10 กำหนดว่า การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสองให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542: 16)

นอกจากนี้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ยังเน้นให้เห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาคนทุกคนโดยกำหนดไว้ในวิสัยทัศน์ว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คณธรรมมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษ ต่อการประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 3)

ในประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคนพิการโดยตรงฉบับแรก คือ พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 ประกาศใช้เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2534 เป็นผลมาจากความพยายามร่วมกันของภาครัฐ เอกชน นักวิชาการและองค์กรคนพิการ ซึ่งถือได้ว่าเป็นพระราชบัญญัติฉบับประวัติศาสตร์สำหรับคนพิการ นับเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญในการแสวงหาการมีส่วนร่วมและความเสมอภาคของคนพิการ พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดให้มีการพิทักษ์คุ้มครองสิทธิของคนพิการในการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ การศึกษา และการฝึกอาชีพ และยังได้กำหนดให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการแห่งชาติขึ้น โดยมีผู้แทนองค์กรคนพิการร่วมเป็นกรรมการไม่น้อยกว่า 2 คน หลังจากประกาศใช้พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการแล้ว ได้มีความพยายามส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนพิการอย่างเต็มที่

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาเกี่ยวกับสิทธิขั้นพื้นฐานของคนพิการ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายให้ทุกโรงเรียนทั้งในระดับประถมและมัธยมศึกษารับบุคคลด้อยโอกาสเข้าเรียนร่วมและจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ด้วยเหตุนี้โรงเรียนแม่จันวิทยาคม เป็นโรงเรียนหนึ่งในสังกัดของกระทรวงศึกษาธิการ จึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง ได้เข้าเรียนรู้สังคมและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนปกติ เพื่อให้ปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ ตลอดจนเพื่อให้เด็กปกติได้เรียนรู้ที่จะดูแลช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา สร้างความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจกัน เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันในสังคม เกิดการยอมรับในความแตกต่างในความ เป็นมนุษย์ และเกิดความสมบูรณ์ทางสังคม

จากข้อมูลในรายงานการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) ของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม ในปีการศึกษา 2555 มีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาเรียนร่วมอยู่จำนวน 4 คน ในปีการศึกษา 2556 มีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาเรียนร่วมอยู่จำนวน 7 คน และในปีการศึกษา 2557 มีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาเรียนร่วมอยู่จำนวน 9 คน จะเห็นได้ว่า แนวโน้มที่จะมีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาเข้ามาเรียนร่วมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ แต่อย่างไรก็ตามการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาถือว่าเป็นเรื่องใหม่สำหรับครูและบุคลากรในโรงเรียนแม่จันวิทยาคม และที่สำคัญครูและบุคลากรในโรงเรียนแม่จันวิทยาคมส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจในการจัดการศึกษาเพื่อช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษขาดทักษะในการจัดการเรียนการสอน สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการเพื่อให้ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษกลุ่มนี้ ให้พวกเขาได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ และผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามศักยภาพ ดังจะเห็นได้ว่า ครูในโรงเรียนมีจำนวนทั้งหมด 95 คน แต่มีครูเพียง 5 คนเท่านั้นที่ได้ผ่านการอบรมและได้รับการขึ้นทะเบียนให้เป็นผู้ให้บริการทางการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา นอกจากนี้ การจัดการเรียนร่วม คือ การนำเด็กพิเศษที่เข้าเรียนรวมกับเพื่อนๆ ปกติแบบเคียงบ่าเคียงไหล่กันไป จะส่งผลให้เด็กเรียนรู้ที่จะยอมรับซึ่งกันและกัน เด็กจะเข้าใจถึงความเหมือนและความไม่เหมือนในการอยู่ร่วมกัน เด็กปกติก็เรียนที่จะยอมรับความพิการด้านความสามารถของเพื่อนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตเขา การยอมรับความพิการ การไร้ความสามารถ จึงเป็นเรื่องจำเป็น นอกจากนี้เด็กที่เรียนร่วมนั้น จะได้รับประโยชน์จากการร่วมมือและความรู้สึกรับผิดชอบที่จะพัฒนาไปด้วยกันในระดับเรียน การมีปฏิสัมพันธ์กันเช่นนี้ จะส่งผลให้มีการยอมรับซึ่งกันและกันรู้สึกและตระหนักถึงความพิการได้ ซึ่งสิ่งนี้เป็นเรื่องสำคัญเมื่อเด็กเหล่านี้เข้าสู่วัยผู้ใหญ่

ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจ ที่จะศึกษาถึงสภาพและแนวทางการบริหารจัดการการศึกษาให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โรงเรียนแม่จันวิทยาคม
2. เพื่อหาแนวทางในการบริหารจัดการเรียนร่วมให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาโรงเรียนแม่จันวิทยาคม

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ผู้บริหารโรงเรียนแม่จันวิทยาคมและผู้ที่มีความสนใจทราบถึงสภาพการบริหารจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โรงเรียนแม่จันวิทยาคม และสามารถนำข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการบริหารได้
2. หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แนวทางการบริหารจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งสามารถไปใช้เป็นข้อมูลในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาของสถานศึกษาอื่นได้

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านประชากรและขอบเขตด้านเนื้อหาไว้ ดังนี้

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาจากประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและคณะครูในโรงเรียนแม่จันวิทยาคม แยกเป็นผู้บริหารโรงเรียนแม่จันวิทยาคม จำนวน 5 คน คณะครูในโรงเรียนจำนวน 95 คน รวมทั้งสิ้น 100 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา

ด้านการบริหารงานวิชาการ คือ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาการวัดผลและประเมินผลการนิเทศการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาด้านการจัดการเรียนร่วม และการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา

ด้านการบริหารงานงบประมาณ คือ การบริหารการเงินการบริหารพัสดุ และการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม

ด้านการบริหารงานบุคคล คือ การวางแผนกำลังคนการสรรหาการพัฒนา และการ
จํารักษาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทาง
การศึกษา

ด้านการบริหารงานทั่วไป คือ การวางแผนการบริหารงานการศึกษาการดำเนินงาน
ธุรการด้านการจัดการเรียนร่วมงานกิจการนักเรียนการดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา

วิธีการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความ
ต้องการพิเศษทางการศึกษา ประชากรผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและคณะครู
โรงเรียนแม่จันวิทยาคม จำนวน 100 คน แยกเป็นผู้บริหารจำนวน 5 คน และคณะครูจำนวน
95 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารการ
จัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โรงเรียนแม่จันวิทยาคมเป็นแบบสอบถามที่
ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้กับประชากร ได้แก่
ผู้บริหาร และคณะครู โรงเรียนแม่จันวิทยาคมด้วยตนเอง จำนวน 100 ฉบับ นำข้อมูลมาแจก
แจงความถี่ โดยหาคะแนนเฉลี่ย (μ) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป
แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางการบริหารการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการ
พิเศษ โรงเรียนแม่จันวิทยาคม ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มีจำนวน 10 คน ได้แก่
ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน ครูแกนนำที่ผ่านการอบรมและขึ้นทะเบียนให้เป็นผู้ให้
บริการ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการไปสัมภาษณ์ทั้งคณะผู้บริหารและคณะครูใน
โรงเรียนที่เป็นประชากร นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ และสังเคราะห์เนื้อหาแล้วนำเสนอในรูป
ของความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษา เรื่องแนวทางการบริหารแบบการบริหารการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่
มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา โรงเรียนแม่จันวิทยาคมสรุปได้ดังนี้

1) สภาพปัจจุบันของการบริหารการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการ
พิเศษทางการศึกษา โรงเรียนแม่จันวิทยาคม พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารการจัดการ
เรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา โรงเรียนแม่จันวิทยาคมในภาพรวม

อยู่ในระดับพอใช้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านการบริหารงานบุคลากร อยู่ในระดับเห็นด้วยน้อย และรองลงมาคือ ด้านการบริหารทั่วไปอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อยด้านการบริหารวิชาการอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อยส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการบริหารงานงบประมาณอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อย

2) แนวทางการบริหารการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา โรงเรียนแม่จันวิทยาคมผู้วิจัยสรุปผลเป็นรายด้านได้ดังนี้

(1) ด้านการบริหารงานวิชาการ มีแนวทางการบริหารดังนี้ ประการแรกการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา เป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการพิเศษทางการศึกษามีความยืดหยุ่นที่จะนำไปปรับใช้กับตัวนักเรียนและครูผู้รับผิดชอบ ประการที่สองการวัดผลและประเมินผล มีการจัดทำเกณฑ์การวัดและประเมินผล โดยอ้างอิงจากแผนการจัดการเรียนรู้รายบุคคล และประกาศอย่างเป็นรูปธรรม และสร้างทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมชั้น ประการที่สามการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ประการที่สี่การนิเทศกำกับดูแล ติดตาม ประเมินผล ให้การดำเนินการจัดการเรียนร่วม และประการที่ห้าการพัฒนากระบวนการคุณภาพ โดยมีการกำหนดให้การประกันคุณภาพการศึกษาด้านการจัดการเรียนร่วมเป็นหนึ่งในตัวบ่งชี้ของสถานศึกษา

(2) ด้านการบริหารงานงบประมาณ มีแนวทางการบริหารดังนี้ ประการแรกการจัดสรรงบประมาณ มีการวางแผนเพื่อจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดการศึกษา การจัดหาสถานที่ การจัดหาสื่อ อุปกรณ์การเรียนที่เป็นประโยชน์สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา ประการที่สองการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา มีการระดมทรัพยากรจากทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา มีการระดับทรัพยากรทั้งทรัพยากรที่เป็นเงินและทรัพยากรมนุษย์ให้เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนร่วม และประการที่สามการบริหารพัสดุ มีการประชุมวางแผนกำหนดโครงการจัดซื้อจัดหาพัสดุ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม มีการจัดสรรงบประมาณและจัดหาเจ้าหน้าที่เพื่อทำหน้าที่บำรุงดูแลรักษาพัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา

(3) ด้านการบริหารงานบุคลากร มีแนวทางการบริหารดังนี้ มีการวางแผนกำลังคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลงานการจัดการเรียนร่วม การสรรหาบุคคลจากภายนอกที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ มีความเชี่ยวชาญพิเศษด้านการเรียนร่วมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนร่วม และมีการสรรหาบุคคลภายในสถานศึกษาเข้ามารับผิดชอบงานการจัดการเรียนร่วมโดยเฉพาะ ซึ่งอาจจะได้มาจากการสมัครใจเข้าทำงานหรือมีการสรรหาตามความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์ของแต่ละคน มีการพัฒนาบุคลากรภายในสถานศึกษา

ให้มีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญในการจัดการเรียนร่วม มีวิธีการดำรงรักษาบุคลากรด้านการจัดการเรียนร่วมให้ทำงานด้านการจัดการเรียนร่วมให้ประสบความสำเร็จ มีการให้กำลังใจ สร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

(4) ด้านการบริหารทั่วไป มีแนวทางการบริหารงานดังนี้ มีการวางแผนการบริหารงานการศึกษาด้านการจัดการเรียนร่วมให้ละเอียดทุกขั้นตอน มีการตั้งวัตถุประสงค์ เป้าหมาย มีวิธีการทำงานหรือกระบวนการทำงานอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน มีกลยุทธ์ มีแผนงานในด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม งานกิจการนักเรียน มีการดูแลเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาโดยเฉพาะมีการดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม จัดอาคารสถานที่ให้รองรับกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา มีการจัดการทรัพยากรทั้งด้านวัสดุ อุปกรณ์ และทรัพยากรมนุษย์ที่จะเข้าไปดูแลงานด้านการจัดการเรียนร่วมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

การอภิปรายผล

สภาพปัจจุบันของการบริหารการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา โรงเรียนแม่จันวิทยาคม พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา โรงเรียนแม่จันวิทยาคมในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย อันมีสาเหตุมาจากครูผู้สอน จำนวน 95 คน ไม่เคยการพัฒนาตนเองด้านการจัดการเรียนร่วม สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาซึ่งมีจำนวนมากถึง 93 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 93.00 จำนวนครูทั้งโรงเรียน และนอกจากนี้ ครูในโรงเรียนไม่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษามากถึง 80 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 80.00 ของครูทั้งโรงเรียน สอดคล้องกับ สมศักดิ์ ไชยโชติ (2550 : 126) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการจัดการเรียนร่วมตามมาตรฐานการศึกษาพิเศษโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่าระดับสภาพการจัดการเรียนร่วมตามมาตรฐานการศึกษาพิเศษโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านการบริหารงานบุคลากร อยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับ พวงทอง ศรีวิสัย (2544) ได้ทำการศึกษาเรื่องความพร้อมของการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความบกพร่องกับเด็กปกติในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ คือ ด้านครูและบุคลากรผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านอยู่ในระดับน้อย และ เกียรติณรงค์ คำโสภา (2546) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด

สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ คือ ด้านครูผู้รับผิดชอบงานยังขาดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา ซึ่งอยู่ในระดับน้อย และรองลงมาคือ ด้านการบริหารทั่วไปอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับ อภิสิทธิ์ เตชะคำภู (2544) ศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ใน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษาและด้านการวัดประเมินผลปัญหาทั่วไปคือ โรงเรียนปกติที่จัดการเรียนร่วมยังไม่มีมีการปรับสภาพอาคารเรียนและสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับสภาพของเด็กพิเศษที่เข้าเรียนร่วมด้านการบริหารวิชาการอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อย สอดคล้องกับ อภิสิทธิ์ เตชะคำภู (2544) ศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษาและด้านการวัดประเมินผลการดำเนินงาน การศึกษาพิเศษยังมีปัญหา คือ บุคลากรหรือครูขาดความรู้ ทักษะในการสอนเด็กพิเศษ ครูส่วนใหญ่ไม่ได้จัดทำแผนการสอนเฉพาะสำหรับเด็กพิเศษแต่ละประเภท หรือไม่ได้มีการใช้สื่อ และนวัตกรรมที่เหมาะสมกับเด็กส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการบริหารงานงบประมาณอยู่ในระดับน้อยสอดคล้องกับ วรวรรธน์ ธนพรธัญทิพย์ (2548) ได้ทำการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดปัตตานี ยะลาและสตูล พบว่า โรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณน้อย

แนวทางการบริหารแบบการบริหารจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา พบว่า

1) ด้านการบริหารงานวิชาการ ควรมีแนวทางการบริหารดังนี้ ประการแรกการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา เป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการพิเศษทางการศึกษามีความยืดหยุ่นที่จะนำไปปรับใช้กับตัวนักเรียนและครูผู้รับผิดชอบประการที่สองการวัดผลและประเมินผล มีการจัดทำเกณฑ์การวัดและประเมินผล โดยอ้างอิงจากแผนการจัดการเรียนรู้รายบุคคล และประกาศอย่างเป็นรูปธรรม และสร้างทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมชั้น ประการที่สามการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ประการที่สี่การนิเทศกำกับดูแลติดตามประเมินผล ให้การดำเนินการจัดการเรียนร่วม และประการที่ห้าการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ โดยมีการกำหนดให้การประกันคุณภาพการศึกษาด้านการจัดการเรียนร่วมเป็นหนึ่งในตัวบ่งชี้ของสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาชาติ พุทธศักราช 2542 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 30) กล่าวว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ เป็นการดำเนินการจัดการหลักสูตรการเรียนการสอน การพัฒนา

กระบวนการเรียนรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ ให้มีการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับวุฒิภาวะและวัยของนักเรียนในด้านการจัดการเรียนการสอนส่งเสริมให้ใช้วิธีการสอนตามความสามารถและศักยภาพของผู้เรียนและประสิทธิผลของการจัดการศึกษา การนิเทศการสอน การใช้ทรัพยากรของชุมชนให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนใช้สื่อการเรียนการสอนประกอบการสอน จัดหาสื่อ นวัตกรรม เช่น ภาพยนตร์ วิทยุทัศน์ เป็นต้น ให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นในด้านประโยชน์ที่รับจากการฝึกการปฏิบัติจริงอย่างต่อเนื่อง

2) ด้านการบริหารงานงบประมาณ มีแนวทางการบริหารดังนี้ ประการแรกการจัดสรรงบประมาณ มีการวางแผนเพื่อจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดการศึกษา การจัดหาสถานที่ การจัดหาสื่อ อุปกรณ์การเรียนที่เป็นประโยชน์สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา ประการที่สองการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา มีการระดมทรัพยากรจากทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา มีการระดมทรัพยากรทั้งทรัพยากรที่เป็นเงินและทรัพยากรมนุษย์ให้เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนร่วม และประการที่สามการบริหารพัสดุ มีการประชุมวางแผนกำหนดโครงการจัดซื้อจัดหาพัสดุ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม มีการจัดสรรงบประมาณและจัดหาเจ้าหน้าที่เพื่อทำหน้าที่บำรุงดูแลรักษาพัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 39-50) ได้กล่าวถึงขอบข่ายของงบประมาณ ไว้ดังนี้ การจัดทำและเสนองบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงิน การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารการเงิน และการบริหารพัสดุและสินทรัพย์

3) ด้านการบริหารงานบุคลากร มีแนวทางการบริหารดังนี้ มีการวางแผนกำลังคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลงานการจัดการเรียนร่วม การสรรหาบุคคลจากภายนอกที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ มีความเชี่ยวชาญพิเศษด้านการเรียนร่วมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนร่วม และมีการสรรหาบุคคลภายในสถานศึกษาเข้ามารับผิดชอบงานการจัดการเรียนร่วมโดยเฉพาะ ซึ่งอาจจะได้มาจากการสมัครใจเข้าทำงานหรือมีการสรรหาตามความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์ของแต่ละคน มีการพัฒนาบุคลากรภายในสถานศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญในด้านการจัดการเรียนร่วม มีวิธีการดำรงรักษาบุคลากรด้านการจัดการเรียนร่วมให้ทำงานด้านการจัดการเรียนร่วมให้ประสบความสำเร็จ มีการให้กำลังใจ สร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(2547 : 236) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานบุคคลไว้ 6 งาน ประกอบด้วย การวางแผน กำลังคน การสรรหา การบรรจุแต่งตั้ง การพัฒนา การธำรงรักษา และการให้พ้นจากงาน

4) ด้านการบริหารทั่วไป มีแนวทางการบริหารงานดังนี้ มีการวางแผนการบริหารงานการศึกษาด้านการจัดการเรียนร่วมให้ละเอียดทุกขั้นตอน มีการตั้งวัตถุประสงค์ เป้าหมาย มีวิธีการทำงานหรือกระบวนการทำงานอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน มีกลยุทธ์ มีแผนงานในด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม งานกิจการนักเรียน มีการดูแลเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาโดยเฉพาะมีการดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม จัดอาคารสถานที่ให้รองรับกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา มีการจัดการทรัพยากรทั้งด้านวัสดุ อุปกรณ์ และทรัพยากรมนุษย์ที่จะเข้าไปดูแลงานการจัดการเรียนร่วมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (2544: 15) ได้สรุปอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาด้านการบริหารทั่วไป ประกอบด้วย งานธุรการและงานสารบรรณ งานทะเบียนสถิติและรายงาน งานอาคารสถานที่ งานกิจการนักเรียนและบริการต่างๆ งานด้านชุมชนสัมพันธ์ และ ชัยพจน์ รักงาม. (2544 : 11) ได้กล่าวถึง การบริหารงานทั่วไป มี 9 งาน คือ งานธุรการและงานสารบรรณ งานอาคารสถานที่ งานทะเบียนและรายงาน งานกิจการนักเรียน งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนงานประชาสัมพันธ์ งานคณะกรรมการสถานศึกษา งานการวางแผน งานสารสนเทศและการวางแผน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะและการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการศึกษาแนวทางการบริหารการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา โรงเรียนแม่จันวิทยาคม มีข้อค้นพบหลายประเด็นที่ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาควรนำไปพิจารณาประกอบการวางแผน บริหารและดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา เพื่อความสำเร็จในการบริหารจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ในด้านการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนควรมีการวางแผน จัดระบบการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล อย่างมีระบบเพื่อให้การจัดการเรียนร่วมบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

2. ในด้านการบริหารงบประมาณ โรงเรียนควรมีการการระดมทุนและทรัพยากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี

3. ในด้านการบริหารบุคลากร โรงเรียนควรมีการวางแผนการจัดกำลังคนเข้ามาดูแลงานการจัดการเรียนร่วม โดยเฉพาะการส่งบุคลากรภายในโรงเรียนไปอบรมเพิ่มพูนทักษะเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษ และควรมีการสรรหาบุคคลจากภายนอกที่มีความรู้ประสบการณ์ หรือเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมเข้ามาดูแลช่วยเหลือการดำเนินงาน

4. ในด้านการบริหารทั่วไป โรงเรียนควรจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้มีความพร้อมที่จะจัดการเรียนร่วม ตลอดจนมีระบบงานกิจการนักเรียน ที่ทำหน้าที่คอยดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา

ข้อเสนอแนะการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาสาเหตุที่มีผลต่อการบริหารการจัดการเรียนร่วม สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา เพื่อให้ทราบเหตุและปัจจัยที่จะทำให้การบริหารการจัดการเรียนร่วมบรรลุตามวัตถุประสงค์

2. ควรศึกษาผลจากการจัดการเรียนร่วม สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา ว่าผลการจัดการเรียนร่วมประสบความสำเร็จในระดับใด

3. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารการจัดการเรียนร่วม สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542).พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล พ.ศ.2546. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551).หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน.กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- เกียรติณรงค์ คำโสภา. (2546). การประเมินการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ.วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา:บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช.
- ชัยพจน์ รังงาม. (2544). การบริหารแบบยัดโรงเรียนเป็นศูนย์กลาง. วารสารวิชาการ, 4 (3).

- พวงทอง ศรีวิลัย. (2544). ความพร้อมของการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่.(การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่.
- วรวรรณ ธนพรธัญทิพย์.(2548). สภาพและปัญหาการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ยะลา และสตูล.(การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สมศักดิ์ ไชยโชติ. (2550). สภาพและปัญหาการจัดการเรียนร่วมตามมาตรฐานการศึกษาพิเศษ โรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3.(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์. กาฬสินธุ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.(2547). *การบริหารงานในโรงเรียน*. กรุงเทพมหานคร:สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *ศักยภาพในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน.กรุงเทพมหานคร: การศาสนา, ม.ป.ป.*
- อภิสิทธิ์ เดชะคำภู. (2544). *ปัญหาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์. (การศึกษามหาบัณฑิต).*มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาสารคาม.
- โรงเรียนแม่จันวิทยาคม. (2557).*รายงานการประเมินตนเอง.เชียงราย: โรงเรียนแม่จันวิทยาคม.*